

BEWONERS TREKKEN MEE AAN DE KAR

Publicatie voor bewoners van Vlaamse dorpen
van plattelandsgemeenten en centrumsteden



Ursel (Aalter) ® VVDB



VLAAMSE VERENIGING
DORPSBELANGEN

Uw partner voor leefbare dorpen!

Waarom deze publicatie?

U woont in een dorp en bent er actief betrokken?

Dan weet u dat er vandaag de dag heel wat te doen is rond dorpen.

De *Vlaamse Vereniging Dorpsbelangen* vzw (VVDB) zet zich al heel wat jaren in om dorpen meer veerkracht te geven en de dorpsbewoners een stem te geven in het lokaal beleid. Deze publicatie bundelt een heel pak tips en goede praktijken die u als actieve dorpsbewoner helpen om uw dorp veerkrachtiger te maken en de participatie van dorpsbewoners te verrijken.



Wie zijn we?

Wat doen we?

Wat kunnen we voor u betekenen?

De *Vlaamse Vereniging Dorpsbelangen* vzw (VVDB) ontstond begin 2013 vanuit de bezorgdheid van groepen dorpsbewoners rond de leefbaarheid van hun dorp. VVDB begeleidt deze groepen dorpsbewoners (die zich doorgaans dorpsraden of bewonersplatformen noemen) in processen die hun dorp opnieuw meer veerkracht geven. Jaar na jaar sloten zich nieuwe ledengroepen aan. We bieden hen kansen tot uitwisseling en coaching. Als koepel van meer dan 60 bewonersgroepen spelen wij ook de rol van tussenschakel naar de hogere overheden.

Samen met de ledengroepen, participatieambtenaren en andere vertegenwoordigers van lokale besturen, alsook in samenwerking met bovenlokale besturen zoeken we naar passende antwoorden op de vele uitdagingen die op het platteland afkomen, en waarvoor bovenlokale oplossingen zich opdringen.

VVDB wil dus alle krachten bundelen en als stuwende factor de bezieling van vele dorpelingen doorgeven. Zo werkt onze koepelorganisatie – vooral van onderuit gestuurd – mee aan een vernieuwde leefbare toekomst voor het dorp van de 21ste eeuw.

Lees meer over [het ontstaan](#) [de werking](#) [de toekomstvisie](#)

[Wie zijn onze leden?](#)

Bekijk onze [analyse](#) van het huidige Vlaamse platteland.

Lees onze [missie en visie](#).



Heldergem (Haaltert) ©VVDB

**Onze aanbevelingen om de Vlaamse dorpen te doen heropleven.
Stuur aan op échte participatie door de dorpsbewoners!**

Emeritus Professor Frans Thissen (Sociale Geografie, Universiteit Amsterdam) leidde een tijd geleden het Leefbaarheidsonderzoek in de Plattelandskernen van de Westhoek. Hij linkte **de leefbaarheid van dorpen aan menselijk kapitaal**. **Het zijn mensen die dorpen veerkrachtig houden.** Hun inzet en projecten bepalen en garanderen de leefbaarheid. Smeed als bewonersgroep samen met de dorpsbewoners, andere verenigingen en het lokaal bestuur plannen. Werk met verenigde krachten samen aan een bruisender dorp.

Om voldoende draagvlak te creëren is het belangrijk dat bewoners zich groeperen. Dat kan met onderstaande tips voor startende, maar ook reeds bestaande groepen:

Vorm een bewonersgroep voor het algemeen belang en niet om individuele problemen op te lossen.
Zorg voor diversiteit man-vrouw, nieuwkomers, geboren en getogen, verschillende beroepsgroepen en leeftijden, denkers en doeners!
Zorg voor een duidelijke structuur en een goede taakverdeling binnen het bestuur. [Lees meer.](#)
Wees een antenne voor uw buurt of wijk peil naar wat er leeft in uw dorp of wijk. [Lees meer.](#)
Neem voldoende tijd om een missie en een visie uit te denken en neer te schrijven.
Klik [hier](#) voor het voorbeeld van Dorpsraad Afrit 12 Hansbeke (Deinze).
Zorg voor een open beleid naar dorpsbewoners en lokaal bestuur en wees toegankelijk voor iedereen.
Schakel specialisten in bij specifieke projecten of dossiers.
Maak een korte en een middellange termijnplanning op.
Zorg dat u goed op de hoogte bent van het reilen en zeilen van het lokaal bestuur.
Volg projecten vanaf de beginfase op. Informeer u goed bij de bevoegde diensten. Werk mee voorstellen uit.
Onderbouw uw voorstellen goed en zorg dat die gedragen zijn door een grote groep dorpsbewoners.
Kies voor een eenduidige communicatie namens de groep en niet via een individu.
Blijf niet te lang op dezelfde nagel kloppen. Waar u iets kan aan veranderen, doe het! Waar u niets kan aan veranderen, leg u erbij neer!
Denk goed na over de rol van bewoners met een politiek mandaat (gemeenteraadslid, schepen, burgemeester...) in uw groep.
Leg alle afspraken vast in een huishoudelijk reglement.
Stel een samenwerkingsovereenkomst op met het lokaal bestuur. [Lees meer.](#)
Zorg dat iedereen goed verzekerd is. [Lees meer.](#)
Evalueer op geregelde tijdstippen uw eigen werking!

Meer informatie over een kwaliteitsvol participatiebeleid leest u [hier](#).

Inspirerende tips en voorbeelden vindt u [hier](#) en [hier](#).

Aanbevelingen voor meer veerkracht in de Vlaamse dorpen
Reflecties over en inspiratie vanuit goede praktijken rond een aantal thema's
Welke wegen bewandelen dorpen het best in de 21ste eeuw?

Zoals u hierboven kon lezen, zijn wij al heel wat jaren actief en sprokkelden veel ervaring. Ook de samenwerking en uitwisseling met partnerorganisaties bleek daarbij heel nuttig. In november 2020 organiseerden wij twee digitale uitwisselingen rond 'het dorp van de toekomst'. Daaraan namen niet alleen dorpsbewoners en bestuursleden van bewonersgroepen deel, maar ook ambtenaren en mandatarissen van lokale besturen, vertegenwoordigers van de hogere besturen en partnerorganisaties. Tijdens beide sessies kwamen experts Tessy Gorris (Deskundige Planning en Ontwikkeling bij gemeente Heist-op-den-Berg) en Davy Sterkens (Consulent Plattelandsinnovatie bij Innovatiepunt) ruim aan het woord rond diverse thema's. Met alle gebundelde informatie formuleren we hieronder aanbevelingen rond een aantal thema's die belangrijk zijn voor het dorpsleven. We verwijzen ook naar goede praktijken en onze toekomstvisie.



Achterbroek (Kalmthout) ®VVDB

1. DORPSIDENTITEIT

**Bewaak de dorpsidentiteit.
Bed ze in een hedendaagse context in.**

De dorpsidentiteit, de dorpsziel, het dorpskarakter is van wezenlijk belang voor het dorp. Deze onderscheidt het dorp immers van andere dorpen en kan onder meer op vlak van toerisme al dan niet een grote rol spelen. Een dorpsidentiteit verbindt. Er is zelfs pas sprake van een dorpsidentiteit als de dorpsbewoners zich als groep identificeren. (Wageningen University & Research centre).

De dorpsidentiteit speelt een belangrijke rol in de manier waarop bewoners omgaan met de ontwikkelingen in hun dorp, en biedt daarmee handvaten voor het opstellen van een dorpsvisie. Deze visie schetst - vaak met elementen vanuit het verleden waaronder erfgoedfactoren - een beeld van een gewenste toekomstige situatie. De samenhang tussen sociale en ruimtelijke aspecten staat daarbij centraal. Het is belangrijk om de typische eigenheid van het dorp te behouden maar toch niet in nostalgie te blijven hangen. De identiteit moet immers ook naar de toekomst toe bezielend zijn!

Bekijk onze [digitale uitwisseling](#) rond dit thema.

Klik [hier](#) voor onze verzamelde inspiratie en enkele goede praktijken.



Ettelgem (Oudenburg) ©Werkgroep Kern Ettelgem

TOEKOMSTVISIE

Tips om te werken aan en rond de dorpsidentiteit

- A. Dorpsidentiteit slaat zowel op de gebouwen en landschappen als de mensen.
 - 1. Houd er rekening mee dat uitgesproken plekken bepalend zijn.
 - 2. Werk vanuit de geest van de dorpsgemeenschap.
- B. De dorpsidentiteit werkt bezielend, maak hier gebruik van!
- C. Neem het verbindende concept 'dorpsidentiteit' mee in toekomstplannen voor je dorp. De dorpsziel is niet enkel een terugblik naar het dorpsverleden.
- D. Laat de dorpsidentiteit zo mee evolueren dat er nieuwe kansen ontstaan voor het dorp!

2. COMMUNICATIE MET BEWONERS EN LOKAAL BESTUUR

Zet volop in op dé hoeksteen van een werkend participatief dorpenbeleid.

Zorg voor een vlotte en regelmatige communicatie met alle dorpsbewoners via verschillende kanalen.
Nodig het gemeentebestuur uit en stel uw missie en langetermijnvisie voor.
Overleg regelmatig met de contactambtenaar en schepen.
Nodig alle politieke partijen uit naar activiteiten en bezorg hen ook de nodige informatie.
Maak een samenwerkingsovereenkomst op samen met het lokaal bestuur.
Vraag een officiële erkenning aan als adviesraad en vraag ook om de nodige financiële werkingsmiddelen.
[Lees meer.](#)



Speelplein Tisselt ®VVDB

Klik [hier](#) voor de info uit de vormingssessies rond
'efficiënt communiceren' die we in 2020 organiseerden.

Klik [hier](#) voor meer info over hoe Bewonersplatform Flora (Merelbeke) gebruik maakt van [HOPLR](#)
om digitaal te communiceren met haar bewoners.

3. OPENBARE RUIMTE, ONTMOETINGSRUIMTE, DIENSTVERLENING Organiseer ontmoetingskansen en verbind uw dorpsbewoners.



Dorpshuis Muizen (Mechelen) ® VVDB

Vanuit ontmoetingskansen ontstaan zowel eenvoudige als bruisende ideeën, groeit verbinding, versterkt de sociale cohesie. Ontmoetingen zijn een goed medicijn tegen verzuring in de samenleving. Bouw samen met het lokaal bestuur aan de werking van een dorpshuis, dorpsclub of buurtpunt waar diverse functies samen een plaats krijgen. Doorgaans werken dorpsbewoners samen met lokale besturen om zo'n hub op te richten en uit te baten. Vaak worden ook derden (zoals lokale zelfstandigen) hierbij betrokken. Zo wordt bijvoorbeeld een kruidenierszaak met een café en een post- en bibliotheekpunt gecombineerd (zie 't Een en 't Ander te Schuiferskapelle) of wordt bij de herbestemming van een kerk of klooster bepaalde dienstverlening opgenomen (zie het Dominicanessenklooster te Herne). Soms neemt een buurtpunt ook mobiliteitsfuncties (zoals vervoersaanbod) op.

Bekijk [deze website](#) en [de brochure](#) met alle relevante informatie rond het oprichten van een buurtpunt, een project van Netwerk Duurzame Mobiliteit i.s.m. Cera en Innovatiesteunpunt.

Lees meer over [het DORV-concept](#).

Laat u inspireren door de voorbeelden van: boekenruil en biebpunt in [Muizen \(Mechelen\)](#) andere goede praktijken uit [Sint-Jan \(Wingene\)](#) [Abele \(Poperinge\)](#). [Lees meer](#).

Grasduin in de publicatie '[Het dorpshuis](#)'. van Samenlevingsopbouw Oost-Vlaanderen.

[Hier](#) vindt u diverse buurtpunten in Vlaanderen die reeds goed werken.

Klik [hier](#) voor onze verzamelde inspiratie en enkele goede praktijken.

4. RUIMTELIJKE ORDENING EN OPEN RUIMTE

Behoud de open ruimte rond en verdicht slim in de dorpen.

Ruimtelijke Ordening hanteert 3 grote principes:

- ♦ kernversterking
- ♦ verweven van functies
- ♦ behoud van open ruimte

Zinvolle verdichting met passende nieuwbouw in dorpen is daarbij veelbesproken.

Ruimtelijke Ordening is een complex thema waarbij vooral de lokale, provinciale en hogere overheid het voor het zeggen hebben.

Maar als dorpsbewoner bepaalt u graag mee hoe uw woonkern evolueert, het belangt u uiteraard erg aan, dus is het belangrijk dat u ook gehoord wordt.

Kanttkening

De tendens van verdichting blijft voorlopig vooral op papier bestaan...

De Vlamming blijft immers vooral kiezen voor een ruime eigen stek, een huis-met-tuintje of zeg maar tuin.

Een mentaliteitsverandering dringt zich op om Vlaan-

Rond het erg uitgebreide thema Ruimtelijke Ordening organiseerden we op 10 oktober 2020 een themadag in ZLDR Luchtfabriek.

Bekijk de [opnames](#) en [presentaties](#).

[Deze gedachten](#) gaf ex-Vlaams Bouwmeester Van Broeck aan ons door rond (behoud van) open ruimte in dorpen.

Bekijk onze [digitale uitwisseling](#) rond dit thema.



Ettelgem (Oudenburg) ©VVDB

TOEKOMSTVISIE

**Een pleidooi voor een betere ruimtelijke ordening.
VVDB wenst:**

- Een beleid van ruimtelijke ordening met maximale inspraak van bewoners.
- Slimme verdichting IN dorps- en woonkernen met oog voor het dorpskarakter (passende bouwvolumes, creatieve bouwstijlen, meer op minder ruimte).
- Maximaal vrijwaren van open ruimte ROND de dorps- en woonkernen.
- Doordachte integrale aanpak (synthese van beweging en tegenbeweging).
- Leer de instrumenten en tools voor ruimtelijke ordening (beter) kennen.
- Alles is maatwerk. Laat je inspireren en ga dan zelf aan de slag.
- Maximale aandacht ook voor groene en blauwe dooradering (kleine landschapselementen, ruimte voor échte natuur en groengebieden, voor natuurlijke waterlopen), ter bescherming van ecosystemen, voor het verkoelend effect en de mentale rust.

**Een en ander vergt uiteraard ook
een mentaliteitswijziging bij de burger!**

5. MOBILITEIT EN VERKEERSVEILIGHEID

Weer verkeer dat niet door het dorpscentrum moet.
Bescherm de zachte weggebruiker.

Onze ledengroepen stellen enerzijds té veel verkeer vast in dorpen: zwaar verkeer, sluipverkeer want bepaalde dorpen bieden sluipwegen, de dorpsbewoner gebruikt de auto voor kleine verplaatsingen, enzovoort.

Dit geeft problemen van overlast (geluid, uitstoot van CO2 en andere ongewenste stoffen) en van verkeersveiligheid.

Meten is weten, en dit kan via Telraam.

Daar wordt op veel plaatsen in Vlaanderen mee gewerkt, zeker ook in dorpen.

Tegenover dat teveel aan verkeer staat anderzijds ook een tekort aan (vooral openbaar) vervoer waardoor bepaalde dagdagelijkse functies soms niet meer bereikbaar zijn.

We spreken dan over vervoersarmoede.

Voor heel wat problematieken binnen dit belangrijke thema kijken bewonersgroepen uiteraard naar het lokaal bestuur. Dit bestuur moet zich hier dan weer vaak wenden tot de hogere besturen.

Ga als bewonersgroep ten rade bij de gemeentelijke ambtenaren, zij kunnen hier een cruciale rol spelen als tussenschakel.

Hun inzet om processen te verduidelijken aan dorpsbewoners, om de reflecties, wensen en verzuchtingen van bewonersgroepen door te geven aan het lokaal bestuur, is van zo groot belang.

Bekijk onze [digitale uitwisseling](#) rond dit thema.

Klik [hier](#) voor onze verzamelde inspiratie en enkele goede praktijken.



Sinaai (Sint-Niklaas) ®VVDB

TOEKOMSTVISIE

Een andere mobiliteit en meer verkeersveiligheid

A. Meer veiligheid, meer voorrang aan trage weggebruiker, op bepaalde locaties kan dit door meer scheiden van gemotoriseerd en 'traag' verkeer.

Belangrijk hierbij is een heel goed gemeentelijk mobiliteitsplan dat vooral gericht is op de zachte weggebruiker en dat 3 verkeersstromen scheidt:

1. Waar mogelijk het verkeer dat niet door het dorpscentrum moet, wegleiden.
2. Het bestemmingsverkeer reguleren (bv. tonnageverbod invoeren).
3. Goed beheer van trage, autoluwere en recreatieve wegen.

B. Werken aan een mentaliteitswijziging rond het autogebruik:

1. Kleine afstanden niet meer per auto afleggen.
2. De auto niet telkens vlakbij waar men moet zijn, parkeren.

6. LOKAAL ONDERNEMEN

Ga een samenwerking aan met lokale ondernemers en het lokaal bestuur.

Zoals bij thema 3 reeds werd aangegeven, is er in heel wat dorpen vraag naar een dorpspunt of buurtpunt (goedgelegen plek waar ontbrekende functies in het dorp tot verweven dienstverlening wordt omgebouwd). Een dorpspunt of buurtpunt biedt lokale of nabij gelegen producenten en handelaars nieuwe mogelijkheden. Zo kan de lokale handel heropleven. De gemeentelijke dienst lokale economie is alvast een uitgelezen partner bij de realisatie van dit soort initiatieven.

Bekijk onze [digitale uitwisseling](#) rond dit thema.

Klik [hier](#) voor onze verzamelde inspiratie en enkele goede praktijken.

TOEKOMSTVISIE

Een pleidooi voor meer lokaal ondernemen in dorpen

- A. Wat lokaal consumeren (korte keten) betreft, hopen we te mogen spreken van een lokale trend die zal blijven duren. Deze trend heeft tal van positieve gevolgen op vlak van tewerkstelling, klimaat, sociale cohesie...
- B. We wensen voor elk dorp vanaf een 1000-tal inwoners een buurtpunt. Twee kleine en dicht bijeen liggende dorpen kunnen atuurlijk samen 1 buurtpunt uitbaten. Interessant is ook dat bepaalde warenhuizen als Louis Delhaize (bv. Ertvelde) of De Spar, het buurtpunt-concept lijken toe te passen. Europa heeft nu ook een Erasmusproject DORV gelanceerd waar wij zijdelings bij betrokken zijn.
- C. We hopen dat lokale besturen, burgers en bestaande initiatieven (o.a. bewonersgroepen, tewerkstelling van kwetsbare mensen) elkaar vinden, én elkaar tot samenwerking en ondernemerschap stimuleren.



Herne® vzw Meegaan

7. ONDERWIJS EN JEUGD

Zet volop in op de toekomst van uw dorp.

De weg naar samenwerking met de dorpsschool is uiteraard gekend door bewonersgroepen en lokale besturen. Mooie voorbeelden van samenwerking illustreren dit.

De jeugdverenigingen in dorpen en steden bloeien. Het is en blijft echter moeilijk om jongeren voor een langdurig engagement in het dorp te betrekken. Maar als jongere lid zijn en blijven van een continue werking in een bewonersgroep is niet evident.

We kunnen jongeren misschien anders beginnen benaderen? Ze hoeven eigenlijk niet per sé door ons bedachte taken uit te voeren.

Beter is dat zij aangeven wat zij willen bereiken en waar zij zich rond zien werken.

Binnen de globale werking van een bewonersgroep of vereniging krijgen jongeren soms via een werkgroep een stem, of worden ze zo makkelijker betrokken.

Er zijn jongeren of verenigingen waarmee jaarlijks samen acties worden opgezet zoals de jaarlijkse zwerfvuilactie.

Dit zijn momenten waarop u deelnemende jongeren eens apart voor iets kunt aanspreken.

Het is belangrijk ook verbinding te maken met individuele jongeren.

Soms zijn dat jongeren die graag op straat vertoeven. Via vindplaatsgericht werken bereiken lokale besturen hier geregeld mooie resultaten mee.

Verder kan de Jeugddienst regelmatig projecten in de dorpen uitwerken. Maatwerk kan worden verricht, of goede praktijken in het ene dorp kunnen worden getoetst in of uitgewisseld met een ander dorp.

TOEKOMSTVISIE

Een pleidooi om de jongeren volop bij het dorpsleven te betrekken!

Zet in op zoveel mogelijk verbinding met jongeren, betrek hen bij het dorpsleven!

Zet daarbij moderne methodieken in.

- A. Niet-georganiseerde jongeren kan u best bereiken via herhaaldelijke, gerichte (al dan niet wisselende) activiteiten of contactpersonen.
(Vindplaatsgericht werken)
- B. Betrek jongerenverenigingen bij overleg met en activiteiten van bewonersgroepen en dorpsverenigingen.
- C. Stimuleer individuele jongeren tot uitvoeren van een specifieke taak in functie van het dorp die hen goed ligt, bv. door website of Facebook te onderhouden, sportinfrastructuur in het oog te houden...

Betrek alle generaties bij uw werking!

Bekijk onze [digitale uitwisseling](#) rond dit thema.

Maak kennis met het inspirerend initiatief rond [representatieve scholen](#) van Dorpsraad Heusden.

Klik [hier](#) voor onze verzamelde inspiratie en enkele goede praktijken.



Velle (Temse)®VVDB

8. ZORG VOOR EEN WARME BUURT

Bewaak het welzijn van elke dorpsbewoner.

Pik de noden van bepaalde groepen die het moeilijker hebben op.

We focussen hier even op senioren.

Senioren hebben vandaag de dag – zelfs buiten deze coronatijden – te maken met een kleiner wordend netwerk. Weggefallen contacten via het werk van vroeger, leeftijdsgenoten die gestorven zijn, het feit dat de meeste mensen geen tijd meer hebben of maken voor een babbeltje... Samen met familie en vrienden kan een bewonersgroep of dorpsvereniging voor bijkomende verbinding zorgen, bijvoorbeeld via het helpen in een dorpsrestaurant.

Verbindingen vernieuwen of versterken kan zowel fysiek als digitaal. Senioren zijn niet altijd mee in onze steeds digitaler wordende samenleving. Bepaalde lokale besturen zoals Assenede en Diksmuide hebben hierrond gelukkig al oplossingen klaar. Senioren hebben ook zoveel te bieden...

Hun ruime ervaring en alle kennis van het dorpsverleden zijn meer dan waardevol. Heel wat senioren delen die maar al te graag met andere dorpingen en met de lokale besturen. Sommige senioren zijn ook nog bijzonder actief en zetten andere dorpsbewoners tot actie aan. Van hun skills kunnen zowel bewonersgroepen handig gebruik maken!

Voor mensen in armoede verwijzen we naar [deze website](#).

TOEKOMSTVISIE

Een pleidooi om goed te zorgen voor de senioren in het dorp en hen volop te betrekken bij het dorpsleven!

- A. Pleidooi voor veel inzet rond verbinden van senioren met de andere dorpingen.
- A. Pleidooi voor meer aandacht voor senioren in publiek domein.
- B. Benut de ervaring van senioren maximaal bij het dorpsleven! Senioren kunnen hun skills bv. ook vanuit hun eigen woonst inzetten voor het dorpsleven.
- C. Houd senioren mentaal én fysiek in beweging. Stimuleer zij die het nodig hebben, tot digitale vaardigheid.

Betrek alle generaties bij uw werking!

Bekijk onze [digitale uitwisseling](#) rond dit thema.

Klik [hier](#) voor onze verzamelde inspiratie en enkele goede praktijken.

Aanbevolen lectuur

Op onze eigen website

Onze eerdere [beleidsaanbevelingen via Memoranda](#) naar aanleiding van de meest recente Gemeenteraadsverkiezingen [Subsidiekanalen](#) voor (participatieve) projecten in dorpen [Methodieken](#) rond participatie [De gelijklopende publicatie met tips voor lokale besturen](#) die we hierbij eveneens lanceren.

Op websites van partnerorganisaties

[De publicatie Denk-Doe-Dorp](#)
[Innovatiesteunpunt](#)
[Landelijke Gilden](#)
[Landelijke Vereniging voor Kleine Kernen](#)
[Leader en plattelandsbeleid provincies](#)
[Netwerk Duurzame Dorpen](#)
[Netwerk Duurzame Mobiliteit](#)
[Participatie wordt gesmaakt](#) (Samenlevingsopbouw West-Vlaanderen)
met brochure voor [gemeenten](#) en [bewonersgroepen](#)
[Rurant](#)



De inhoud van deze publicatie is gegroeid vanuit de medewerking van tal van mensen die de Vlaamse dorpen een warm hart toedragen.

Het bestuur en de beleidsmedewerkers willen hierbij een bijzonder **woord van DANK** richten tot onze ledengroepen

de experts waarop wij in bijzondere mate beroep mochten doen:

Karel Lhermitte (Landelijke Gilden)

Tessy Gorris (Gemeente Heist-op-den-Berg)

Davy Sterckens (*Innovatiesteunpunt*)

heel wat andere contacten van partnerorganisaties

alsook enkele contactambtenaren van lokale besturen voor hun input en steun

VLM voor de omkaderende ondersteuning

Vlaanderen voor de financiële ondersteuning

VLAAMSE
LAND
MAATSCHAPPIJ



Vlaanderen
is open ruimte



VLAAMSE VERENIGING
DORPSBELANGEN

Uw partner voor leefbare dorpen!